

Stórfingið tiltak okkara skipa- bygging viðvíkjandi

Verða vit í einum taki at byggja 30 linubátar umframt teir 13, ið við realkreditstovnsins, fiskaribankans og lögtingsins fígging og 10 % í eginpeningum lutvis eru farin og verða at fara til byggingar í ár?

Logmaður hevur landsstýrisins vegna íggjognum seinasta árið haft samráðingar til ymsar síðir um handils- og skipa byggingarspurningin, millum annað við belgiar íggjognum ta belgisku ambassaduna.

Tað er vordid okkum kunnugt, at landsstýrið, nú ið tingið kemur samantann 9. februar, verður at leggja fyrri tingið tilboð frá belgiskari skipa byggingusmiðju til lögtingið ella landsstýrið viðvíkjandi skipa bygging.

Teir vilja byggja fiskiskip og onnur skip eftir okkara tekningum, krovum og fyriskrivingum til kappingarforan pris.

Sjálvir vilja teir finansiera byggingina og lata í skipunum standa 70 % av byggikostnaðinum at rinda aftur í 10 ár til bilgastu rentu.

Talan er um seriubygging, ið vil gera skipini bilgari, luttari hjá okkum Føroyingum at hava fullfíggið eftirlit við byggingini á staðnum alla tíðina, meðan byggingin fer fram. Seriubyggingin hevur eisini aðrar fyrimunir sum t. d. tann at tað tá ber betri til at hava ríkiligt av reservatutum á goymslu, tað ið talan er um nógvar, ið hava brúk fyrri sama slagi og somu stodd, enn tá ið flestu skipini hava hvors sína stodd á motori og øðrum.

Lögtingið hevur samtykt at læna upp til 20 milliónir til fiskiskipa bygging og kepp.

Belgiararnir vilja læna lögtinginum henda pening til skipa bygging í Belgia við stuðli frá belgiska stýrinum.

Talan er í fyrstu syftu um upp til 30 linuskip sum tey, ið vit í seinastuna hava fingið.

Afturat hesum skipunum sigst at vera talan um tilboð at byggja hin nýggja »Smirilina« við somu góðu lánutreytum, avdráttartíð og rentu, sjálvi andi eftir tekning og fyriskrivaðum krøvum Føroyinga.

Byggingið sigst at vera stutt, liggjandi innanfyri 18 mánaðir.

Sáttmálarnir uppsagdir

Nú hava øll tey stóru vinnumannafelagini sagt upp sáttmálarnar sínar.

Fyrst segði Føroya Arbeiðarafelag upp sáttmála sín til 1. mai. Síðan kom Føroya Fiskimannafelag við síni uppsogn. Hesin sáttmáli gongur út 1. apríl. Og nú síðst segði Havnar Arbeiðsmannafelag upp sín sáttmála til 1. mai. Hetta síðstnevnda felag hevur í nokkur ár staðið uttanfyri Føroya Arbeiðarafelag, men nú varð litið nevndini í hendi at samráðast við F. A. um møgulega samgongu.

Ein skal vóna, at tað fer at eydnast feløgum at semjast, og landið kann sleppa undan oyðandi arbeiðssteðgi.

Nokur linuskip hava vit fingið, sagt er frá realkreditstovninum, at hann hevur fyrri í ár jattað 13 skip, ið summi eru farin í bygging og hini víð at fara.

Verður nú álvara av teimum 30 skipum, sum her eru talan um frá belgiskari síðu, eru vit væl áleiðis í endurnýggjan av okkara fiskiflota. Vit hava tá totað okkum upp móti 50 linubátum, 12 stórum nýggjum nútímans trolarum og tveimum minni nútímans trolarum.

Men tað skulu fleiri skip enn so til allar okkara farleysu fiskimenn. Hetta er vónandi ikki endin, men at hildið verður fram, til tess vit hava nóg stóran flota til allar okkara fiskimenn, so teimum ikki nýtist at rýma av landinum.

Algier

Í fleiri ár hevur verið ófriður í Algier — hálvur og heilur uppreistur. Tað vóru muhamedsmenn, ið byrjaðu. Teir vildu loysa frá Frakklandi, og so boysnir hava teir verið, at Frakkland er komið í ytarstu neyð av teim.

de Gaulle gjordist forsæti Frakklands og ventaði at kunna greiða hesa flokku, soleiðis, at muhamedsmenn skuldu fáa eitt vist sjálvreði innanfyri franskt ríkismark. — Men nú gjordist reiðiliga galið. Nú vóru tað ikki einans muhamedsmenn ið tóku til vápnini, men eisini hópur av Frakklandingum sum eru fábúgvandi í Algier. Hesir vilja ikki loysa tey bond, ið knýta landið til Frakklands.

Teir seinastu dagarnar hevur stóð, an verið ógviliga hettsilig. Franskir uppreistrarmenn gjordu verndarvirki í gotunum í hovudsstaðnum og lógu har alvápnarðir fyrri at mota fronsku herdeildunum. Fronska yvir mennirnir vildu einki til at søkja at landsmonnum sínum í Algier, hóast de Gaulle beyð teim at gera tað.

Men í fyrradagin gingu fronsku hermennirnir dygst fram at verndarvirjunum og hóast nakað blóð hevur flotið herfyri, so hendi einki meira í fyrradagin. Uppreistrarmenn vóru bidnir um at tveita frá sær vápnini og fara út verndarvirkjunum sínar. Fyrrapartin í gjár gingu uppreistrarmenn vápnaleysis út úr virkjum sínum, og fronsku hermennirnir lótu teir fara. Eftiri stóðu lóðararnir á berum og vóru tiknir og fastsettir.

Men ikki er Algierspurningurin greiddur við hesum.

NORDHEIM ÁSIGLUR

Baturin »Nordheime«, ið ein Eiðismaður eigur og forir, hevur fiskað í donskum sjógvum og út frá donskum havnum. Hann var um daginarnar ásigldur av russiskum trolara og søkk, har hann lá og krockaði undir Bornholm. Manningin, 4 Føroyingar, varð øll bjargað.

Avlamisfólk aftur í vinnuna

Í Føroyum eru yvir 700 avlamisfólk. Hetta er eitt stórt tal fyrri so litið samfelag. Høvdur tí verið roynt hesi seinastu árin at fáa einum parti av hesum fólkum luttari arbeiði, so tey hóast brek síni kunnu vinna nakað til fòðina afturat avlamisrentuni — einki er so ringt sum at sita í yrkisloysi. Men tey flestu av hesum fólkum mugu lærast upp til hesi nýggju yrki — umskúlast, sum tað verður nevnt.

Her er tað so felagið Alv tekur við. Tað hevur við Carolinu Petersen, Hvalvík, sum fyrstodukvinnu tikið á seg at læra upp avlamisfólk til yrki, sum tey hava kreftur at útina. Frúan hevur fingið sær lærdóm at starvast á hesum oki í Danmark, og síðani hevur hon ferðast í Íslandi fyrri at kanna onnur viðurskipti. Í Hvalvík hevur hon so í nokkur ár havt skúla fyrri avlamisfólki, sum lækna og úlykkesforsikringsráðete visir til hennara.

Men hon hevði væl stórri hjartarúm enn húsarúmd. Hon er tí nú flutt suður á manningarhúsið á hvalastaðini við Áir, ið nú kortini stóð ónýtt. Har er nóg mikið pláss, og eru húsin væl hóskandi at nýta til hetta endamálið.

Okkum varð hósdagin lagat at siggja, hvussu har varð arbeiðt, og tað megu vit viðganga, at ikki høvdu vit trúð, at hetta tiltak var so væl

undirbyggt og fyriskipað, sum tað veruliga er. Vit skulu ikki her nevna øll tey ymisku arbeiði, ið fólk har vórðu lærd at gera; men kortini skulu vit nevna, at tað mesta, har verður gjørt kemur at gagna samfelagnum umframt at tað er avlamisfólkunum sjálvum til gagns. Arbeiðshandskar verða her gjordir í so stórum tali, at ikki man vera neyðugt at flyta inn tilkara. Eisini ymist annað sum t. d. snellubeitur, trolarakurvar o. a., sum nýt verður í fiskivinnuni, verður framleitt, og hartil ymiskir skreyttutir og húsarhaldstól so sum bustir og kustar og kurvar av ymiskum slag.

Har arbeiða í lótu 13 næmingar, og 6 skulu koma afturat í hesi vikuni.

Um ikki verður farið aftur undir hvalaveiðuna, so er at ynskja eftir, at Alvi verður lagat framvegis at nýta hetta húsið til gagnliga virki sitt. Ein landsgagnlig fyrirteka er hetta, sum øll eiga at styðja. Víst kann Alv rokna við at verða stuðlað av tí almenna, og vist hevur felagið fingið loyvi at selja merki síni 25. apríl á hvørjum ári; men skal hetta arbeiði verða avlamisfólkunum til munandi gagns, so eiga vit øll at taka undir við felagnum og styðja tað AV ØLLUM ALVI. Ein hátturin at styðja tað, er við at keypa merkir felagsins 25. apríl.

Trotabúgv fólka flokksins

Fólka flokkurin er komin í slíka neyð, at málagn tess veit sær einki uttan at tríta niður í fólk, at tað stóð so og so illa til, ta hann tók við, meðan sannleikin er beint tvørturimóti. Men tað versta av øllum er tað, at prógv fyrri síni skrivning hevur blaðið einki, men bert goysir út av villskapi.

Og hvussu hevur ikki sama blað eisini við sama orskapi tróttat niður í fólk, hvussu væl ið stóð til hjá samfelagnum peningaliga — ein væl konsolideraðan landskassa høvdu teir eftirlatið sær, og tí var gaman í hjá núverandi landsstýri at byggja skip — hetta hevur ikki bert verið sagt í Dagblaðnum men eisini í tinginum. Men hetta er bert láturligt, og tað vita teir best sjálvir.

Ti, hevur nakar eftirlatið sær trotabúgv, so er tað fólka flokkurin.

Skipaflotin minkaði stórliga, meðan hann sat við stýrið, men fyrst tá tað leið móti vali, og teir ikki tóru at fara til vals við so vánaligum úrsliti eftir 8 góð ár, undirskrivaðu teir við botni fyrri eygunum sáttmála uppá triggjar trolarar, sum kosta skuldu 3,8 mill., men sum tá til stykkis kom, kostaðu 6,2 mill. Hetta varð gjørt uttan at veita eitt oyra, hvørki hiðani ella haðani. Hesar ca. 20 milliónurnar mátti javnaðarlandstýrið undir at útvega — sig so, at fólka flokksmenn eru skilamenn og altíð hava pening tókana ella vissan, tá teir gera nakað. Nú vita vit tað, at Dagblaðið ferð eftir ferð hevur vart seg við tí, at tað vildi staðið til eitt hvørt stýri at útvega pening til portugalstrolararnar. Tað kann væl vera, men tað er kvíðandi fyrri, at um fólka flokkurin aftur gjordist partnari í lands-

stýrinum, at nakar av trolarunum vóru komnir til landið. — Hvør veit! Men møgulega hava teir trítta tað á sær, at teir ikki komu aftur í stýrið, og hava vitað, hvør ið kom at taka um endan.

Fólka flokksins landsstýrisbrøgd eru mest at líkna við Ebberød bank.

Og so tala teir um at vera tvítungaðir, eru ikki teir, sum skriva Dagblaðið tvítungaðir, og skifta teir ikki politiska kappan okst av okst — hvør ger tað tá?

Halda teir ikki fólk minnast, hvussu teir skirdu Kr. Djurhuus fyrri svartasta politikkarar, sum nakar nakrantíð hevði vítað um.

Men hetta skrivningarlagið, sum nú er at siggja í Dagblaðnum, er nú heldur ikki so torført at skilja, ikki megu teir trúgva tí. Nógvar fyrri at siggja Dagblaðið tala um at halda fíggarlógina niðri og harvið kvorka fólk. Teir hava sanniliga ikki hildið fíggarlógina niðri, tað hon vaks yvir 6 milliónir fyra tey seinastu árin, og samstundis meðan eingin framburður av nokrum slag, hvørki sosialt, mentunarliga og enn minni vinnuliga; skipaflotin minkaði 5000 tons. Tað er ófatuligt, at K. Wang og H. Djurhuus ikki nú halda seg vera so mikið vaksnar, at teir duga á at skyna, hvat ið somir seg at seta uppá prent.

Men teir sýnast tverri óngantið at bliva annað enn politiskir smádreingir. Hævið Dagblaðið av illum sagt fólk okkurt, sum var satt, hvi teir blivu tveittir út úr landsstýrinum. Javnaðarmenn kunna ikki gera við tað, at fólka flokksmenn vóru so eigasorir, at neyðugt var at fáa teir út.

—n.